О Б Щ И Н А К Р Е С Н А–ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД
ПК 2840, ГР.КРЕСНА, ул. “Македония” 96, тел. 0889848383, факс: 07433/87 30, e-mail: obstina_kresna@abv.bg

ПРОЕКТ!

АКТУАЛИЗИРАН

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

НА
ОБЩИНА КРЕСНА
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ
2021 – 2023г.

гр. Кресна
2021 г.

ВЪВЕДЕНИЕ:

Планът за действие на община Кресна за изпълнение на интеграционните политики, определя и планира задачите и усилията на местната власт, неправителствени организации и общността, към проблемите на уязвимите групи от населението в общината. Той е неразделна част от Областната стратегия за интегриране на ромите на териториалната политика за тази сфера и конкретно на **НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ (2021- 2030)**.

Планът за действие е разработен като отворен документ, който може да се актуализира, допълва и изменя.

Цялостната му концепция е съзвучна и с главните стратегически цели, както на държавните политики
така и на целите на община Кресна по отношение на уязвимите групи, а имено:

- подобряване на стандарта и качеството на живот на уязвимите групи от населението на община Кресна;
- преодоляване на социалната изолация и дискриминация към тези групи;
- активизиране на гражданското общество за прояви на толерантност, съпричастност и активно социално поведение.

Настоящият план за действие има за основна цел да анализира и идентифицира проблемите и да планира дейностите, в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход и други уязвими групи, живеещи в сходна ситуация за подобряване тяхното благосъстояние.

В базисното разработване на Общинския план за изпълнение на интеграционните политики участие са взели следните институции:

- Община Кресна;
- Дирекция ”Социално подпомагане” – град Кресна;
- Бюро по труда – град Кресна;
- Представители на ромската общност ;
- Училища и детски градини.

Интеграцията на ромите е едно дългосрочно предизвикателство пред българското общество, което изисква мобилизация на всички възможни ресурси, всички институции (на централно, регионално и местно ниво), за постигането на значим напредък в редица конкретни обществени сфери, и най-вече в областта на заетостта, борбата с бедността, образованието и професионалната квалификация, общественото здравеопазване, жилищната политика, културата и защитата от дискриминация.

„Ромският въпрос” все повече ще се осъзнава като общонационален въпрос, въпрос, който най-сериозно, мащабно и съдбовно засяга всеки български гражданин. Решаването на „ромският въпрос” е път към постигане на по-високо равнище са социална сплотеност в обществото ни като цяло. Интеграцията на ромите има за цел повишаването на образователния, социално-икономическия, здравния и жилищния статус до нивата на статуса на мнозинството от българските граждани.

Интеграцията на ромите не е асимилация: запазването и обновяването на ромската идентичност е неделима част от процеса на интеграция;

Интеграцията на ромите е съвместна задача на органите на централната и местната власт, неправителствените организации и гражданското общество, с активното участие и на самата ромска общност. Необходимо е инвестирането на финансови, човешки и административни ресурси.

Процесът на интеграцията на ромите трябва да се осъществява при отчитане на местната специфика на проблемите и с активното участие на местната власт, като се отчете разнородността на ромската общност, в която има различни социални слоеве и групи. Това от своя страна предполага допълнителни усилия за прилагане на специфични подходи, съобразени с различните групи в ромската общност. С особено внимание трябва да се подходи към интеграцията на уязвимите групи в самата ромска общност, да се поемат ясни административни ангажименти на отговорните институции за включване на ромите във всички форми на обществения, икономическия, културния и политическия живот.

Основен етнос в Община Кресна, според самоопределилите се граждани, е българския, като данните от преброяването по отношение на етническата принадлежност не са пални.

Трябва да се има предвид, че извън преброяванията на населението, данни по етнически признак не се събират. Част от хората, които местното население назовава като „роми” или „цигани” се самоопределят като българи, което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

И точно за това стои един отворен въпрос, който определя социалната политика за интеграцията на ромите, а именно: кои са ромите, дали са само тези, които се самоопределят като роми, или и тези, които някой друг определя като такива? Названието „роми“ се използва като обобщаващо понятие както за българските граждани в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за гражданите в сходна ситуация, които околното население определя като такива, независимо от начина на тяхното самоопределяне.

Интеграцията на ромите не е асимилация: запазването и обновяването на ромската идентичност е неделима част от процеса на интеграция.

Интеграцията на ромите не би могла да се случи без активното участие на ромската общност във всички нива на този процес: от планирането през изпълнението до наблюдението и оценката. Интеграцията на ромите не би могла да се случи „от само себе си", без целенасочени действия за постигането и: необходимо е инвестирането на финансови, човешки и административни ресурси.

Процесът на интеграцията на ромите трябва се осъществява при отчитане на местната специфика на проблемите с активното участие на местната власт. Необходимо е да се отчете разнородността на ромската общност, която има различни социални слоеве и групи и предполага допълнителни усилия за прилагане на специфични подходи, съобразени с различните социални групи в ромската общност.

За постигането на поставените в плана стратегически цели настоящият документ предвижда приоритетни действия и мерки, разделени в приоритетни области, както следва:

I. ОБРАЗОВАНИЕ
II. ЗРАВЕОПАЗВАНЕ
III.ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ
IV. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА
V. КУЛТУРА И МЕДИИ

I. ОБРАЗОВАНИЕ

Образователната интеграция на ромските деца е ключова за равноправното интегриране на ромите в българското общество. Тя е неделима част и необходим елемент от процеса на модернизация на българското образование: без образователна интеграция на ромската общност българската образователна система би останала чужда на един голям процент български граждани и не би могла да отговори както на европейските изисквания за включващо образование, така и на изискванията на пазара на труда за добре квалифицирана работна сила. Образователната интеграция е важна предпоставка за цялостния процес на модернизация на ромската общност и в голяма степен определя интеграцията на пазара на труда, повишаването на здравния статус и подобряването на жилищните условия на ромите.

Предизвикателства и проблеми:

Образователната интеграция на ромите е изправена пред множество предизвикателства и проблеми. Голяма част от проблемите на образованието на ромските деца се преплитат с проблеми на ромската общност от други сфери – трудова заетост, жилищни условия, здравна

култура и др. По тази причина пълното и трайно решаване на образователните проблеми на ромските деца е немислимо без своевременното решаване проблемите на общността в останалите жизнени сфери. Това налага приемане на комплексен подход:

- разработване на секторни политики;
- съвместимост на секторните политики;
- разработване на местни политики, съобразени с националната и със секторните;
-сътрудничество между държавните институции, органите на местно самоуправление и неправителствените организации при осъществяване на политиките.

Приоритетни направления:

1. Създаване на механизми за подсигуряване на професионално образование и професионална квалификация, гарантиращи реализация на пазара на труда както на младежи от ромски произход, така и на ромите, които не са в задължителна училищна възраст.
2. Повишаване дела на ромите със средно и висше образование.

Приоритетни мерки:

- привличане на родителите, като партньори и подобряване на ваимоотношенията чрез сформиране на неформални родително-учителски асоциации за активно участие на родители, учители и ученици в училищния живот. Приобщаване на родителите към диалог и съвместна отговорност за обучение и възпитание на децата;
- гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в детски градини и училища на територията на община Кресна.
- обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.
- усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти;

- своевременно информиране на родителите за отсъствията за успеха на учениците;
- насърчаване на отговорно родителско отношение. Ефективни санкции срещу родители които нарушават разпоредбите на чл. 53 от Конституцията на РБългария и чл. 7 от Закона за Народната просвета, според които училищното обучение до16-годишната възраст е задължително;
- ограмотяване на възрастните роми;
- ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищните настоятелства или обществени съвети;
- съвместни форми и дейности между родителите на ромските деца и останалите родители;
- координация и сътрудничество с Дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес на ученика – информиране за учениците, допуснали повече от пет неизвинени отсъствия в рамките на един месец;
- партньорството с други заинтересовани институции и специалисти за работа с уязвими семейства и общности, развиване на дейности в подкрепа на всеки ученик, формиране на нагласа за учене през целия живот от най-ранна възраст;
- включване на учениците в различни и модерни извънкласни форми, според интересите им, и занимални според нуждите.

Образователната система в община Кресна включва една детска градина в град Кресна и един филиал в село Долна Градешница. В общината има едно СУ в гр. Кресна. През последните няколко години, като резултат от реформата в образователните политики в Р България, в гр. Кресна функционира успешно и Ресурсен кабинет. Има и Център за социална рехабилитация и интеграция и Център за обществена подкрепа. В община Кресна няма обособени паралелки, в които да се обучават само деца от малцинствени общности. В общината няма сегрегирани райони или населени места.

В СУ, гр. Кресна се осъществява обучение с децата от I до XII клас. Сградният фонд е в добро състояние, предвид направените подобрения по проекти на Европейските фондове, но все още има нужда от допълнителни мерки за подобряване на енергоефективността в училището и детските градини в общината. Децата от I-IV клас ползват безплатни закуски. Интересите си учениците развиват като се използват ресурсите, които дават училищните форми, клубове по интереси, както и разнообразни извънкласни дейности.

Пътуващите ученици от селата Горна Брезница, Сливница и Долна Градешница използват специален транспорт. В с. Горна Брезница няма детска градина и общината осигурява транспорт на децата, които са записани в детската градина в гр. Кресна.

Една от проблемните области в образованието е риска от отпадане на ученици от ромски произход и от социално уязвими групи от населението. Нараства броя на извинени и неизвинени отсъствия на учениците. Като рискови фактори за този проблем се очертават липсата на мотивация и подкрепа от страна на семейството, водещо до образователни затруднения в началния курс, социални проблеми, отсъствие на родителите поради работа в чужбина, неглижираност и други. Сериозни затруднения се създават от факта, че от I до IV клас учениците преминават в по-горен клас задължително, което създава предпоставка за натрупване на неусвоен учебен материал и задълбочаване на образователните затруднения с всяка изминала учебна година. За превенцията на този проблем училището работи съвместно с ОКБППМН – Кресна, Отдела за закрила на детето при Дирекция „Социално подпомагане”, социалните услуги на територията на община Кресна– Център за социална рехабилитация и интеграция и сформирания екип за обхват в общината.

Друга част от проблемите са ранните бракове в ромския етнос. С родителите на децата от ромски произход не се води диалог за подкрепа и насърчаване на децата да продължават образованието си.

В училището няма практика за сегрегация и отделяне на ромските деца в отделни паралелки. Прилагат си правила, които важат за всички и се използват активно възможностите на националните и образователни програми за извънкласни форми на обучение и развиване на интересите на децата. В тези извънкласни форми активно участие вземат и ромските деца – занимания с музика, танци, спорт и други. Като проблем в някои случаи се явява нередовното посещение и недостатъчната популяризация на дейността в извънкласните форми.

Необходима е превантивна работа с родителите и насърчаване отговорно родителско отношение. В училището не е работено по програма за огрaмотяване на възрастни.

II. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем, тъй като ромското население няма добра здравна култура. Една част от ромите са здравно неосигурени или с прекъснати здравно-осигурителни права, които ги лишава от профилактични прегледи, ранно диагностициране и превенция на заболявания и с годините води до влошаване на здравословното им състояние.

Негативно влияние върху здравословното състояние на децата оказват ранните бременности и недостатъчното наблюдение и грижи за децата, най-вече сред семействата от ромската общност. Срещат се затруднения при провеждане на задължителните имунизации, поради ниската здравна култура на родителите и липсата на съдействие от тяхна страна. Проблем е и несериозното отношение на родителите към лечението на децата, некупуването на изписани от личния лекар медикаменти и др.

Проблемите в здравеопазването в ромската общност са свързани най-вече с липса на здравни осигуровки на част от хората, неизвършване на профилактични стоматологични и общи прегледи, при тежки и специфични заболявания – липса на средства за осигуряване на скъпоструващо лечение и пътуване с цел по-специализирана диагностика в големи диагностични центрове в град София. В част от ромските семейства има и практика за ранни бракове и ранни бременности, които в някои случаи не се картотекират навреме и майките не посещават редовно женска консултация, с което попадат в рискови групи бременности.

Здравното обслужване на населението на община Кресна се осъществява главно от няколко общопрактикуващи лекари.

На територията на община Кресна са регистрирани:

- 3 бр. индивидуална практика за първична медицинска помощ;
- 1 бр. индивидуална практика за първична дентална помощ;
- 1 бр. индивидуална практика за специализирана медицинска помощ.

Всички здравноосигурени лица във всички населени места в общината са обхванати от общопрактикуващите лекари, но част от тях трябва да пътуват, за да посещават личния си лекар.

Цели:

- Организиране на консултации по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, семейното планиране, начините за предпазване от сексуално предавани инфекции с подрастващи и млади хора и с техните родители;
- Провеждане беседи с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар;
- Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население;
- Провеждане на беседи от здравни специалисти за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот;

- Разработване и реализация на програми за превенция на трафик на хора и сексуално насилие сред лица от ромската общност.

Приоритет : Жилищни условия

Населението от ромски произход живее в сравнително благоустроени жилища. Не са известни случаи на ромски семейства, които да обитават примитивни жилища с екстремно лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия. В жилищата има достъп до водопровод, канализация и електроснабдяване. Ненавсякъде улиците са асфалтирани и благоустроени. Необходимо е благоустрояване и развитие в посока подобряване на инфраструктурата. В кварталите с преобладаващо ромско население няма изградени спортни площадки. Като важна потребност се явява и необходимостта от озеленяване на тези квартали.

Община Кресна се стреми да води активна общинска политика и активно търси решения за съществуващите проблемни области в сферата на жилищното благоустройство.

Цели:

1. Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население.
2. Подобряване на техническата инфраструктура.

III. ЗАЕТОСТ.

Данните, с които разполага дирекция «Бюро по труда», гр. Кресна са на основа на доброволно самоопределяне на регистриращите се.

Една от най-уязвимите групи на пазара на труда е тази на безработните роми. В община Кресна, така както и в цялата страна, основните причини, обуславящи високото ниво на безработица сред ромите, са ниското ниво на образование или липсата на такова; недостатъчната мотивация и несериозното им отношение към законово регламентираните им задължения като регистрация в Дирекция „Бюро по труда“, липсата на умения за търсене и кандидатстване за работа; липсата на квалификация, на предприемачески умения и финансов ресурс за стартиране на собствен бизнес; демотивация за работа поради продължителна безработица; регистрация в Д „БТ“ с цел получаване на социални помощи.

По информация на дирекция „Бюро по труда”, гр. Кресна, за 2021 г., 19 са регистрираните лица самоопределили се като роми, от които 4 лица са до 29 г. Те са с основно и по-ниско образование, което ги поставя в още по-неблагоприятно положение на пазара на труда и най-вече на първичния

пазар на труда. Поради това основната алтернатива за реализация на лицата от ромски етнос остава включването им в програми и мерки за обучение и заетост, финансирани от държавния бюджет или със средства от Европейския социален фонд.

В община Кресна голяма част от ромското население е безработно и получава помощи, чиито размери са недостатъчни, за да задоволят потребностите на многочленните семейства. Състоянието на местната икономика, ниската степен на образование, липсата на квалификация още повече стеснява кръга от възможности за намиране на постоянна работа. Поради тези причини ромското население работи през летните месеци обща работа в селското стопанство като наемна работна ръка на частни селскостопански предприемачи и не придобива трайни трудови навици и умения. Тенденция на пазара на труда е ниско образованите безработни и тези без квалификация да намират най-трудно работа. Повечето от целевата група безработни не търсят активно работа, което затруднява и включването им в обществения живот.

Безработицата и ниските доходи при тази общност обуславя рискова група социално слаби лица и семейства, подпомагани с месечни социални помощи по Закона за социално подпомагане и Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане.

Като проблем в сферата на заетостта се явява и липсата на регистрация в БТ на част от безработното население, както и прекратяването на регистрацията при пропускане на задължителните подписи от лицата. Това възпрепятства включването им в някои от програмите за безработни лица и реализацията им на пазара на труда.

През последната година, чрез активната работа на специалистите от отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане”, гр. Кресна има 12 професионални приемни семейства, от които 8 са с ромски произход, в които има настанени деца, лишени от родителски грижи.

Дирекция „Бюро по труда”, гр. Кресна активно реализира държавната политика за насърчаване на заетостта и закрила при безработица и популяризира текущите програми и насърчителни мерки за заетост сред работодателите в региона. Основен работодател за нискоквалифицираните работници е община Кресна, която активно участва и реализира проекти по оперативните програми на ЕС за обучение и заетост – най-вече ОП РЧР, ОП РР и други. Голяма част от заетите лица в сферата на „Озеленяване” и „Чистота” са лица от ромски произход, които нямат квалификация и са трайно безработни.

Община Кресна търси възможности за разширяване и разнообразяване на пазара на труда в съзвучие с икономическите възможности и актуалните програми чрез огрaмотяване, квалификация и

преквалификация на роми и други етнически групи посредством организиране на обучителни курсове за безработни лица.

IV. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА

Въпросът за равнопоставеността и недискриминацията намира правно основание в Конституцията и в законите на Република България, които изискват равно третиране на гражданите, без оглед на тяхната раса или етнос. Член 6 от Конституцията гласи: „(1) Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права. (2) Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.”

Все още е налице неинформираност сред населението от ромски произход за възможностите за защита правата на гражданите срещу проява на дискриминация.

Главните фактори, пораждащи престъпността в ромската общност и в други общности в неравностойно положение са идентични. Те са свързани с проблеми като бедност, лоши битови условия, безработица, неграмотност, участие в сивата икономика.

V. КУЛТУРА, СПОРТ И МЕДИИ.

На територията на община Кресна действат 4 читалища – 1 в гр. Кресна и 3 в селата – Долна Градешница, Сливница и Горна Брезница.

Народните читалища са културни средища в населените места, съхраняващи традициите и обичаите. Издирват, изучават, съхраняват културно-историческото наследство и развиват фолклорното богатство. Акцент в работата им е развитието на любителското художествено творчество, пресъздаването на народните обичаи и обреди. Основна грижа на читалищата, особено в по-малките населени места, е и библиотечното обслужване. Вратите на читалищата и техните библиотеки са отворени за всички български граждани. Участието във формите на художествената самодейност е според желанието и потребностите на гражданите, независимо от етническата им принадлежност.

Важен акцент в настоящия оперативен план е изграждането на толерантност в цялото население на общината към хората от различен етнически произход и хората от социално уязвими групи чрез използване средствата на културата. Запазването и обновяването на ромската култура е неотменима и съществена част от процеса на интегриране на ромите. За целта е необходимо организиране и провеждане на творчески срещи и

прояви с изтъкнати творци от етносите, включване на хора от малцинствата в обществения живот, издирване на талантливи деца от етносите и включването им в различни самодейни изяви. Важен принос за популяризиране и формиране на положителен образ на етноса, има правилната медийна политика.

В Кресна съществуват добри спортни традиции. В града има един стадион и едно футболно игрище. Единствената площадка за игра е в с. Сливница. Следва да се подобряват условията за развитието на спорта в общината, да се изградят и оборудват спортни площадки във всички квартали на града, както и в с. Долна Градешница и с. Горна Брезница, да се осигури достъпност за използване на спортните съоръжения от учениците и хората, желаещи да спортуват.

Културният календар на община Кресна за 2022г. са включени празници и обичаи от ромската култура. Необходимо е да бъдат положени целенасочени усилия в тази насока, както и за популяризиране на ромската култура сред цялото българско общество. За целта Община Кресна има за цел реализирането на следните мерки:

- Гарантиране правата на гражданите, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на прояви на нетолерантност и на „език на омразата”;
- Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между публичния сектор, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите;
- Насърчаване на културния плурализъм в медиите и прилагането на професионалните стандарти за етично отразяване на въпросите на ромите;
- Засилване работата на местно ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите на ромите;
- Отбелязване Световния ден на толерантността - 16 ноември;
- Публични чествания на големите календарни празници, отбелязвани в ромската общност – Василица /Банго Васил/, Гергьовден, Байрам и др.;
- Участие на роми от община Кресна в ромски фестивали и фестивали на етносите;
- Подпомагане на дейността на читалищата в селата, в които живеят роми.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Усилията на Община Кресна са насочени към създаване на устойчива схема за сътрудничество между местните институции, представителите на малцинствената общност и неправителствените организации.

Изграждането на такова сътрудничество и поддържането на постоянен диалог е предпоставка за реализиране на стратегиите за интеграция, с гаранция за икономически просперитет. Решаването на проблеми на дадената малцинствена общност, с помощта на нейни представители, били те от конкретен и/или от общ характер, чрез активни действия за реализиране на съвместни програми, европейски проекти, информиране и превенция, са залогът за бъдещо развитие.

Конкретно в края на периода на плана за действие се стремим да постигнем:

- Повишено качеството на образование на учениците в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за ученици в сходна ситуация;
- Обхващане на всички подлежащи на задължително обучение в Детска градина;
- Увеличаване на посещаемостта на учебните часове от учениците, застрашени от отпадане;
- Ограничаване броя на отпадналите ученици;
- Повишена здравна култура на учениците и младите хора в уязвимо социално-икономическо положение;
- Намаляване на ранните раждания и намаляване на родствените бракове;
- Увеличаване броя на имунизираните лица;
- Увеличаване на информираността сред ромите;
- Намаляване на безработицата и включване на лица в уязвимо социално-икономическо положение в квалификационни курсове и програми за заетост;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Важен фактор за изпълнението на Общинския план за действие е да се организира и толерира включването на всички институции, официално представени ромски организации по места, отделни ромски представители на компактни групи от ромското население, както и НПО.

Последното е съществено за гарантиране на диалог на активното включване на всички лица от ромски произход в обществения живот, общинските и европейски програми с общата цел да се създаде обединяване усилията на всички етноси на територията на Община Кресна за увеличаване на просперитета и икономическото благоденствие на хората от общината.

Планът за действие на община Кресна за изпълнение на интеграционните политики 2021 – 2023 г. е утвърден от Общински съвет с Решение № ....., взето на заседание, съгласно протокол № ..... от .....2022 г.